

PARIZ

Katarina Stojić
GALERIJSKO LETO U PARIZU

Galerijsko leto u Parizu je predstavljalo za mene iznenađenje. Prvi razlog je, što većina galerija koristi godišnji odmor – dakle, ne radi preko leta. Odmor je, po našim merilima, neverovatno dug. To znači, traje od sredine ili kraja jula, pa sve do ... nekog septembra, ili čak oktobra. Verovatno najpoznatija privatna galerija "Ivon Lambert", je zatvorila čak i svoju knjižaru. Bonne vacances! Neke od galerija ne možete da pronađete, iako imate tačnu adresu, jer su navučene metalne roletne, a iza njih može da bude i kafeterija, i piljarnica, knjižara.

Ostale možete dobro da osmotrite kroz izlog. Pada u oči neverovatno radno vreme: 4, retko 5 radnih dana nedeljno, po 4 sata dnevno. Neke galerije rade i nedeljom, ali ima još više galerija, bez radnog vremena, u koje uopšte ne možete ući, ako se niste najavili telefonom.

Šta se izlaže, znači, prodaje, u Parizu? Dozvoljeno je sve, kao i u modi. Lepo kažu da je to grad u kome za svakoga ima mesta. Uopšteno, vrlo je malo galerija koje su po našim merilima "za svakoga po nešto". Neke su specijalizovane za umetnost određenog dela zemljine kugle, druge za određenu epohu, treće na osnovu teme ili tehnike. Nema šarenila zbog raznorodnih radova. Osim jedne galerije ("Art generacija"), uobičajen broj autora je 10 do 20. Jedna galeristkinja mi je rekla, vrlo ljubazno, odbijajući da uopšte pogleda materijal koji sam htela da joj ponudim, da 'ona ima grupu umetnika koji su kao jedna porodica, a, tu nema mesta za nekog novog'.

U blizini keja Orsej su galerije koje drže pretežno antikvitete i slike koje biste s lakoćom pronašli u nekom udžbeniku Istorije umetnosti. One oko trga Vož su mnogo komercijalnije. U blizini Luvra su, logično, one koje drže sirovi kič, po neverovatnim cenama. Čula sam da u 13. arondismanu ima

galerija koje se bave savremenijim tokovima, ali, to nisam mogla da vidim zbog navučениh roletni. U svakom slučaju, sve imaju zajednički imenitelj, koji se svodi na afinitet vlasnika. I ovde moram da citiram jednu galeristkinju:

"Ako mislite sa možete da se pronađete u ovome što vidite, donesite radove, jer, to je ono što ja volim."

Cene su posebna priča. Za nas neshvatljive. Recimo: akvarel, 15x20cm, uramljen, košta 350–400 eura. Iako su njihove plate mnogo veće od naših, ni za Francuze to nije malo para. Varijacije u ceni su male, sa izuzetkom jedne galerije na koju sam naišla, a koja je bila više nego upola jeftinija.. I to su radovi autora koji ni na francuskoj sceni nisu posebno značajni.

Od cene, najčešće, umetnik i galerista dobijaju po polovinu. Na samostalnim izložbama se vidi po 5– 6, možda i desetak slika ili skulptura. Videla sam jednu galeriju koja je mogla da se podiči da izlaže radove pedesetak autora, ali je bila značajno veća od ostalih, koje su, približno, dimenzija našeg "Singidunuma".

Slike, crteži, grafike i fotografije se, uglavnom prodaju neuramljeni. Videla sam uramljene i neuramljene radove istog autora, pri čemu uz uramljene stoji cena i piše da taj isti rad košta toliko i toliko manje, ako ga kupite bez rama.

Dalje, prezentacija neuramljenih radova je u šarmantnom i domišljatom francuskom duhu: svi su radovi pričvršćeni za kartonske panoe, zaštićene celofanom, i poredane u vece kutije. Zainteresovana publika može do mile volje da ih razgleda i premeće po rukama, bez bojazni da će nešto oštetiti.

Nije retkost da uz radove stoji foto–portret autora, koji prati kratak tekst sa generalijama..

Ono što mi se nametnulo kao zaključak, volela bih više da pitam nadležne nego Vas koji čitate ovaj tekst. Šta mislite, koliko bi dugo opstala, u Beogradu, galerija koja izlaže desetak autora, radeći četiri dana nedeljno, po četiri sata dnevno? Koliko će još opstati i ovo malo preostalih galerija, čak i ako bi radile kao dežurna apoteka? Svi koji od toga žive imaju sličan odgovor.

Možda je stvar u tome što Pariz ima Trg Umetnosti, most Umetnosti, ulicu Umetnosti itd. A Beograd ne.